

CRT -CLAIMS RESOLUTION TRIBUNAL
בית הדין לבוררות בנושא החשבונות הרדומים בשוויץ – CRT

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

בעניין ההתדיינות המשפטית לגבי נכסי קורבנות השואה
תיק מס' CV96-4849

מענק מאושר

לתובעת¹ Bracha (Bertha) Kampfner

בעניין חשבונו של Jakob Grünwald

מס' תביעה: 000160/SH

גובה המענק: 181,680.00 פרנקים שוויצרים

מענק מאושר זה מתבסס על תביעתה של ברכה (ברטה) קמפנר, מבית גרינוולד, (להלן "התובעת") לחשבונה של אלזה קוסטליץ, מבית גרינוולד². מענק זה מתייחס לחשבונות של יעקוב גרינוולד (להלן "בעל החשבון") בסניף ג'נבה של בנק [שם הבנק חסוי] (להלן "הבנק").

כל המענקים מתפרסמים. אם התובעת לא מבקשת לשמור על חיסיון לגבי תביעתה, כפי שקורה במקרה זה, רק שמו של הבנק נשמר חסוי.

מידע שהוגש על ידי התובעת

התובעת הגישה טופס תביעה בו זיהתה את בעל החשבון כאביה, יעקוב גרינוולד, אשר נשא ללאה (לאורה) גרינוולד. התובעת ציינה שהוריה התגוררו ב Gyor, הונגריה, ושאביה, שהיה יהודי, היה סוחר בקר שייצא את מרבית סחורותיו לווינה, אוסטריה, ולסביבה. התובעת ציינה שלהוריה נולדו שתי בנות, אלזה קוסטליץ, מבית גרינוולד, והתובעת. לפי התובעת, כל משפחתה נשלחה ונספתה באושוויץ והיא היחידה ששרדה. התובעת ציינה שנולדה ב 31 באוקטובר 1922 ב Gyor, הונגריה.

מידע זמין ברשומות הבנק

¹ התובעת מסרה את שמה ואת שם כמה מקרוביה רק בעברית בטופס התביעה. למען החלטה זו, ה CRT תעתק שמות אלה לאותיות בלטינית. למרות זאת, כדי למצוא התאמות בין השמות שהוגשו בטופס התביעה ובין השמות המופיעים במאגרי המידע של הבנקים, ה CRT השתמש במאגר המידע של יד ושם בישראל אשר מסר גרסאות שונות באותיות בלטינית עבור כל אחד מן השמות.

² ה CRT יטפל בתביעה זאת בהחלטה נפרדת.

רשומות הבנק כוללות רשימת בעלי חשבון, כרטיס לקוח ותדפיסים ממאגר המידע של הבנק. לפי רשומות אלה, בעל החשבון היה יעקוב גרינוולד, מ Deutsch Wagram, אוסטריה. לפי רשומות הבנק, בבעלות בעל החשבון היה חשבון פיקדון לפי דרישה אשר נסגר ב 29 באפריל 1938 וחשבון ניירות ערך, מס' 12299 אשר נסגר ב 8 באפריל 1938. רשומות הבנק לא מראות למי שולמו היתרות בחשבונות אלה, וכמו כן, ערך החשבונות לא מופיע. אין הוכחות ברשומות הבנק על כך שבעל החשבון או יורשיו סגרו את החשבונות וקיבלו את היתרות.

בחינת ה CRT

זיהוי בעל החשבון

התובעת זיהתה את בעל החשבון באופן מספק. שמו של אביה מתאים לשם שלא פורסם של בעל החשבון. התובעת ציינה שאביה בילה זמן באוסטריה מפני שהיה לו עסק של יצאו בקר לוינה ולסביבה. מידע זה מתאים למידע שלא פורסם לגבי כתובתו של בעל החשבון ב Deutsch Wagram, אשר נמצא 15 קמ' מוינה. ה CRT מציין ששתי תביעות נוספת לחשבון זה לא אומתו כי התאריכים והכתובות שהתובעים הגישו לא התאימו.

מעמד של בעל החשבון כקורבן של רדיפות הנאצים

התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה קורבן של רדיפות הנאצים. התובעת ציינה שבעל החשבון היה יהודי ושנספה באושוויץ.

קשר משפחתי עם בעל החשבון

התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון הוא קרוב משפחה כאשר הגישה מסמכים המראים שהוא אביה. אין כל מידע המראה שלבעל החשבון יורשים נוספים בחיים.

בעניין תשלום בעבר של היתרה

מכוון שניתן ליישם את חזקות (א), (ח) ו (י) שבסעיף 28 (ראה נספח א') של סדרי הדין החלים על הליך יישוב התביעות, כפי שתוקנו, (להלן "סדרי הדין"), המסקנה שעליה מגיע ה CRT היא שאפשר לקבוע באופן מספק שבעל החשבון או יורשיו לא קיבלו את תקבולי החשבונות. בהתבסס על התקדימים וסדרי הדין, מפעיל ה CRT מספר הנחות על מנת לקבוע אם בעלי החשבונות או יורשיהם קיבלו את היתרה שבחשבונות.

יסוד המענק

ה CRT קבע שיש מקום לפסוק מענק לטובת התובעת. ראשית, התביעה הינה קבילה בהתאם לאמות המידה המפורטות בסעיף 18 של סדרי הדין. שנית, התובעת הוכיחה באופן מספק שבעל החשבון היה אביה וקשר זה מצדיק את המענק. שלישית, ה CRT קבע באופן מספק שבעל החשבון או יורשיו לא קיבלו בעבר את הכספים שבחשבונות הנדונים.

סכום המענק

במקרה הנוכחי, לבעל החשבון היה חשבון פיקדון לפי דרישה וחשבון ניירות ערך. בהתאם לסעיף 29 של סדרי הדין, כאשר הסכום בחשבון אינו ידוע, כמו במקרה הזה, חישוב ערכו נעשה בעזרת הערך הממוצע של חשבון מאתו סוג בשנת 1945. לפי חקירת הוועדה העצמאית של אישי ציבור (Independent Committee of Eminent Persons, להלן "ICEP"), ב 1945 הערך הממוצע של חשבון פיקדון לפי דרישה היה 2,140.00 פרנקים שוויצרים והערך הממוצע של חשבון ניירות ערך היה 13,000.00 פרנקים שוויצרים, מה שנותן סכום של 15,140.00 פרנקים שוויצרים עבור שני החשבונות. הערך הנוכחי של סכום זה נקבע על ידי הכפלתו במקדם 12, בהתאם לסעיף 31(1) של סדרי הדין. לפיכך, הסכום הסופי של המענק הוא 181,680.00 פרנקים שוויצרים.

הקף המענק

על התובעת לדעת שבהתאם לסעיף 20 של סדרי הדין, ה CRT ימשיך ויחקור את תביעתה כדי לקבוע אם קיימים חשבונות בנק נוספים בשוויץ שביכולתה לתבוע. חקירה זו כוללת חיפוש בבסיס הנתונים של כלל החשבונות (המכיל רשומות אודות 4.1 מיליון חשבונות בנק שוויצרים מן השנים 1933 עד 1945).

אישור המענק

ה CRT פוסק מענק זה כדי לקבל את אישורו של בית המשפט ואת התשלום על ידי הממונים המיוחדים.

Claims Resolution Tribunal
21.04.2003

להתייחסות בלבד - הנוסח האנגלי הינו הקובע

נספח א'

בהעדר ראייה לשלילה ובהתקיים אחת או יותר מהנסיבות הבאות, חזקת ה CRT כי בעל החשבון או יורשיו לא קבלו לידיהם את תקבולי החשבון הנתבע¹:

- א. החשבון נסגר וקיימת ברשומות החשבון ראייה לרדיפה, או שהחשבון נסגר (א) לאחר הטלת הדרישות לקבלת ויזה שווייצרית ב - 20 בינואר 1939 או (ב) לאחר מועד כיבוש ארץ מגוריו של בעל החשבון, ולפני שנת 1945 או השנה בה הוסרה הקפאת החשבונות מארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ב. החשבון נסגר לאחר שנת 1955 או עשר שנים לאחר ביטול הקפאת החשבונות בארץ מגוריו של בעל החשבון (המאוחר מביניהם); או
- ג. יתרת החשבון הופחתה בשל עמלות וחיוכים לאורך התקופה שקדמה לסגירת החשבון, והיתרה הידועה האחרונה בחשבון הייתה נמוכה; או
- ד. החשבון הוצהר במפקד הנכסים היהודיים שנערך ע"י הנאצים או הוצהר בכל תיעוד אחר של המשטר הנאצי; או
- ה. הוגשה תביעה לקבלת תקבולי החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה והבנק לא הודה בתביעה; או
- ו. לבעל החשבון היו חשבונות נוספים שהם פתוחים אך רדומים, מושהים, סגורים ונוקפו לרווחי הבנק, סגורים בשל עמלות שנגבו, או סגורים לאחר ששולמו לרשויות הנאציות; או
- ז. בעל החשבון היחיד ששרד, היה ילד בזמן מלחמת העולם השנייה; או
- ח. לא היה ביכולתם של בעלי החשבון ו/או יורשיהם לקבל מידע אודות החשבון לאחר מלחמת העולם השנייה מן הבנק בשווייץ בשל הנוהג בבנקים השווייצרים להימנע מלמסור מידע או למסור מידע שגוי בנוגע לחשבון בתגובה לבקשת מידע על-ידי בעלי חשבונות ויורשיהם, זאת בשל חשש מחבות כפולה²; או
- ט. בעלי החשבונות או יורשיהם התגוררו בארצות בהן שרר משטר קומוניסטי במזרח אירופה אחרי המלחמה; ו/או
- י. אין כל אזכור ברשומות הבנק כי בעלי החשבונות או יורשיהם קבלו לידיהם את תקבולי החשבון³.

1

ראה: Independent Commission of Experts Switzerland - Second World War, Switzerland, National Socialism and the Second World War: Final Report (2002) (להלן: "דו"ח ברגיייר"); וכן ראה Report on ; וכן ראה Dormant Accounts of Victims of Nazi Persecution in Swiss Banks (1999) (להלן: "דו"ח ICEP"). בנוסף התחשב ה CRT, בין היתר, בחוקים, דינים, החלטות ומנהגים שנעשה בהם שימוש ע"י המשטר הנאצי, ממשלת אוסטריה, חבל הסודטים, מדינות החסות בוהמיה ומורביה, דנציג החופשית, פולין, אזור פולין המסופח, הממשל הכללי של פולין, הולנד וצרפת, על מנת להחרים רכוש יהודי הנמצא מחוץ למדינה.

2

ראה דו"ח ברגיייר בעמ' 443-444, 446 ודו"ח ICEP בעמ' 81-83.

3

כמתואר בדו"ח ברגיייר ובדו"ח ICEP הבנקים השווייצריים השמידו או נמנעו מלשמור את תיעוד ההעברות הבנקאיות בגין חשבונות מתקופת השואה. ישנן ראיות כי השמדת מסמכים זו נמשכה אף לאחר שהחוק השווייצרי אסר על השמדת מסמכים מסוג זה בשנת 1996. דו"ח ברגיייר בעמ' 40 (טוען כי "בכל הנוגע ל Union Bank of Switzerland ... מסמכים הושמדו גם לאחר ההחלטה

הפדרלית [מיום 13 בדצמבר 1996]. השמדת מסמכים סיטונאית זו של מסמכי בנק רלוונטיים התרחשה בשעה שהבנקים השווייצריים היו מודעים לכך שתביעות הוגשו ויוגשו נגדם לגבי כספים שהופקדו אצלם ע"י קורבנות השואה, כספים אשר (א) הועברו שלא כדין לידי הנאצים, *ראה* Albers v. Credit Suisse, 188 Misc 229, 67 N.Y.S.2d 239 (N.Y. City Ct. 1946), דו"ח ברגיייר בעמ' 443, (ב) שולמו שלא כדין למשטרים הקומוניסטיים בפולין והונגריה, *ראה* דו"ח ברגיייר בעמ' 451-450, וככל הנראה גם לרומניה, *ראה* Peter Hug and Marc Perrenoud, Assets in Switzerland of Victims of Nazism and the Compensation Agreements with East bloc Countries (1997), (ג) הוחזקו ע"י הבנקים השווייצריים למטרות רווח, *ראה* דו"ח ברגיייר בעמ' 446.

"הדיון בנוגע לכספים שלא נדרשו נמשך לאורך התקופה שלאחר תום מלחמת העולם השנייה, שכן הניצולים ויורשיהם או ארגונים שונים שהוקמו למטרה זו ופעלו בשמם של הניצולים ויורשיהם, החלו להגיש תביעות להשבת הרכוש". *ראה לעיל* בעמ' 444. למרות זאת, המשיכו הבנקים השווייצריים בהשמדת מסמכים בהיקף נרחב ובהערמת קשיים בדרכם של התובעים. דו"ח ICEP, נספח 4 סעיף 5; In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F. Supp.2d 139, 155-56 (E.D.N.Y. 2000). ואכן "במאי 1954 תיאמו הבנקים ביניהם את תגובתם ליורשים [של בעלי החשבונות] על מנת ליצור מכניזם מתואם שמטרתו מניעת חקירה מכל סוג שהוא". דו"ח ברגיייר בעמ' 446. בדומה "הבנקים ואיגוד הבנקים פעלו על מנת למנוע חקיקה שתדרוש את פרסום השמות של 'חשבונות ללא דורשי' כפי שכוננו - חקיקה שאם הייתה מתממשת עשויה הייתה להסיר את הצורך בחקירת ה- ICEP והייתה פותרת את המחלוקת בת שלושים השנה". דו"ח ICEP בעמ' 15. אכן, כדי לסכל חקיקה זאת איגוד הבנקים השווייצרים עודד את הבנקים השווייצרים לדווח מספר נמוך של חשבונות בסקירה משנת 1956. "תוצאה מזערית של הסקירה" כך נכתב, "תתרום בוודאות לפתרון של העניין הזה [החקיקה המואצת] לטובתנו". ICEP בעמ' 90 (ציטוט של מכתב מאיגוד הבנקים השווייצרים לחברי המועצה ב 7 ליוני 1956). "לסיכום, ברור כי תביעותיהם של ניצולי השואה נדחו בשם הסודיות הבנקאית..." דו"ח ברגיייר בעמ' 455, או תוך הטעייה מכוונת בנוגע לקיומו של מידע, בשעה שהשמדת מסמכים מסיבית נמשכה לאורך יותר מחמישים שנה. לפיכך, ובהתאם לנסיבות שזכרו לעיל, ותוך שימוש בעקרונות הראיה במשפט האמריקאי שהיו חלים על תביעות ייצוגיות בנוגע לנכסים שהופקדו, לו היתה התביעה הייצוגית נטענת בבית-המשפט, מסיק ה- CRT חזקה שלילית כנגד הבנקים במקרים בהם ראיה דוקומנטרית הושמדה או שלא סופקה לאחראים על ניהול התביעות. *ראה* In re Holocaust Victim Asset Litig., 105 F.Supp.2d 139, 152 (E.D.N.Y. 2000); Reilly v. Natwest Markets Group, Inc., 181 F.3d 253, 266-68 (2d Cir. 1999); Kronisch v. United States, 150 F.3d 112, 126-28 (2d Cir. 1998).